

Міністерство освіти і науки України
Волинський національний університет
імені Лесі Українки
Кафедра кримінального права і процесу

О. Л. Старко

Кримінальне право України

Загальна частина

Методичні рекомендації щодо

підготовки до семінарських занять

для здобувачів освіти 2 курсу денної форми навчання

(3 семестр)

Волинський національний університет
імені Лесі Українки
2022

УДК 343.2(477)(073)
ББК 67.408.0(4УКР)р30-2
С 77

*Рекомендовано до друку науково-методичною радою
Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки
(Протокол № 2 від 19 жовтня 2022 р.)*

Рецензенти: **Гороть А.М.** – доцент кафедри конституційного, адміністративного та міжнародного права, кандидат юридичних наук, доцент

Старко О. Л.

С 77 Кримінальне право України. Загальна частина : метод реком. щодо підгот. до семінар. занять для здобувачів освіти 2 курсу денної форми навчання (3 семестр). Луцьк : Волинс. нац. ун-т ім. Лесі Українки, 2022. 35 с.

Методичні рекомендації містять плани семінарських занять, завдання та задачі, тематику рефератів, а також перелік рекомендованої літератури.

УДК 343.2(477)(073)
ББК 67.408.0(4УКР)р30-2

© Старко О. Л. 2022
© ВНУ імені Лесі Українки, 2022

Вступ

Важливу роль у засвоєнні теорії кримінального права відіграють семінарські заняття. Семінарські заняття є однією з форм роботи здобувачів освіти денної форми навчання по оволодінню навчальним матеріалом з дисципліни “Кримінальне право України”.

Мета семінарських занять – це постановка та дискусійне обговорення найактуальніших питань кримінального права (з опрацюванням тем у вигляді рефератів, доповідей, співдоповідей, відповідей тощо).

Семінарські заняття проводяться по основних питаннях курсу. Під час підготовки до семінарських занять здобувачам освіти потрібно вивчити відповідні законодавчі та інші нормативні акти, які зазначені у навчальних завданнях. Джерелом потрібної для підготовки до семінару інформації є підручники і конспект лекцій, а з питання, що викликає підвищений інтерес – додаткова література.

При підготовці відповідей на питання, що містяться у планах, необхідно виробляти навички самостійної роботи з нормативним матеріалом. Слід використовувати спеціальну літературу (монографії, наукові статті).

Підготовленість здобувача освіти до заняття засвідчується наявністю у нього конспекту, в якому цитуються положення нормативних актів, дається письмове вирішення практичних ситуацій. Відсутність конспекту свідчить про те, що здобувач освіти не готовий до заняття.

Виступаючи на семінарському занятті, здобувач освіти повинен викласти суть питання, запропонувати своє вирішення і обґрунтувати його. З дозволу науково-педагогічного працівника інші здобувачі освіти доповнюють доповідача або висловлюють свою точку зору.

У кінці обговорення науково-педагогічний працівник підсумовує його результати, висвітлює позитивні сторони і недоліки відповідей, виставляє відповідні бали у журнал.

3 семестр

Семінар № 1. Тема: Поняття, предмет, завдання й система кримінального права (2год.).

План

1. Поняття кримінального права як самостійної галузі права.
2. Завдання та функції кримінального права.
3. Кримінальне право в системі права України.
4. Система кримінального права.

Рекомендована література:

1. Кримінальний кодекс України від 5.04.2001 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14#Text>
2. Дудоров О.О. , Хавронюк М.І. Кримінальне право: навч. посіб. К.: Ваїте, 2014.
3. Кримінальний кодекс України: Науково-практичний коментар / Ю.В.Баулін, В.І.Борисов, С.Б.Гавриш та ін., За заг.ред. В.В.Сташиса, В.Я.Тація. К.,2019.
4. Науково-практичний коментар Кримінального кодексу України: / За ред. М.І.Мельника, М.І.Хавронюка. К.: Атіка, 2019.
5. Науково-практичний коментар Кримінального кодексу України: / За ред. О.М. Джужі, А.В. Савченка, В.В. Чернея. К.: Юрінком Інтер, 2018.

Виконати завдання:

1. Дати визначення понять: кримінальне право, система кримінального права, завдання кримінального права, функції кримінального права, предмет кримінального права, методи кримінального права, наука кримінального права.
2. Чи є предметом галузі кримінального права наукові доктрини, теорії, наукові школи?

3. Чи є диспозитивний метод правового регулювання, методом кримінального права ?
4. Чи є джерелом кримінального права всі рішення Конституційного Суду України?
5. Чи є постанови Пленуму ВСУ джерелами кримінального права?

Семінар № 2-3. Тема: Закон про кримінальну відповідальність (4 год.)

План

1. Структура закону про кримінальну відповідальність.
2. Кримінально-правова норма, її види.
3. Тлумачення закону про кримінальну відповідальність та його види
4. Чинність закону про кримінальну відповідальність в часі.
5. Чинність закону про кримінальну відповідальність у просторі.

Рекомендована література:

1. Кримінальний кодекс України від 5.04.2001 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14#Text>
2. Про міжнародні договори України: Закон України від 29 червня 2004 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1906-15#Text>
3. Про громадянство України: Закон України від 18 січня 2001р. URL: zakon.rada.gov.ua/laws/show/2235-14#Text
3. Дудоров О.О. , Хавронюк М.І. Кримінальне право: навч. посіб. К.: Ваіте, 2014. 944 с.
4. Кримінальний кодекс України: Науково-практичний коментар / Ю.В.Баулін, В.І.Борисов, С.Б.Гавриш та ін., За заг.ред. В.В.Сташиса, В.Я.Тація. К.,2019.
5. Науково-практичний коментар Кримінального кодексу України: / За ред. М.І.Мельника, М.І.Хавронюка. К.: Атіка, 2019.

6. Науково-практичний коментар Кримінального кодексу України: / За ред. О.М. Джужі, А.В. Савченка, В.В. Чернея. К.: Юрінком Інтер, 2018.
7. Пономаренко Ю.А. Чинність і дія кримінального закону в часі : монографія. К.: Атіка, 2015, 288 с.

Виконати завдання:

1. Дати визначення понять: закон про кримінальну відповідальність, кримінально-правова норма, диспозиція, проста диспозиція, описова диспозиція, бланкетна диспозиція, відсильна диспозиція, санкція, відносно визначена санкція, альтернативна санкція, тлумачення кримінального закону, екстрадиція.

2. Навести приклади диспозицій норм Особливої частини КК: простих, описових, бланкетних, відсильних.

3. За якими критеріями класифікують кримінально-правові норми ?

4. Навести приклади відносно визначених санкцій та альтернативних санкцій за статтями Особливої частини КК.

5. Навести приклади кримінально-правових норм: заохочуючих, зобов'язуючих, уповноважуючих, норм-дефініцій, норм-цілей.

6. Навести приклади обмежувального та поширювального тлумачення норм закону про кримінальну відповідальність.

7. У яких випадках закон про кримінальну відповідальність має зворотну дію ?

8. Назвіть випадки, коли кримінальне правопорушення вважається вчиненим на території України.

9. Назвіть підстави припинення чинності законом про кримінальну відповідальність.

План

1. Поняття кримінального правопорушення у кримінальному праві України, його ознаки
2. Кримінальні проступки.
3. Злочин та його види.
4. Малозначність діяння.
5. Відмінність злочину від інших правопорушень.

Рекомендована література:

1. Дмитрук М.М. Кримінальний проступок : правова природа та ознаки: монографія М-во освіти і науки України, Нац. ун-т «Одеська юридична академія». Одеса : Юрид. л-ра, 2014. 224 с.
2. Горбачевський В.Я., Вартилицька І.А., Микитчик О.В., Плугатар В.С. Кримінальне право України. Загальна частина : альб. схем : навч. посіб. МВС України. НАВСУ. Київ: Прав. Єдність, 2015. 212 с.
3. Дудоров О.О., Хавронюк М.І. Кримінальне право: навч. посіб. К.: Ваіте, 2014. 944 с.
4. Панов М.І. Кримінальне правопорушення та його види. Харків: Право. 2019. 52 с.
5. Науково – практичний коментар Кримінального кодексу України / за заг.ред. О.М. Джужі, А.В. Савченка, В.В. Чернея. Київ : Юрінком Інтер, 2018. 1078 с.
6. Хавронюк М.І. Кримінальні проступки: науково-практичний коментар до Кримінального кодексу України. К.: ВД «Дакор», 2020. 266 с.

Виконати завдання:

1. Дати визначення понять: кримінальне правопорушення, суспільна небезпека діяння, кримінальний проступок, злочин, малозначне діяння, криміналізація суспільно небезпечних діянь, декриміналізація суспільно-небезпечних діянь, злочинність.
2. У чому полягає відмінність кримінального проступку та злочину ?

3. Навести приклади кримінальних проступків за розділом II-V Особливої частини КК України.
4. За якими критеріями класифікують кримінальні правопорушення ?
5. У чому полягає відмінність кримінального правопорушення від інших видів правопорушень.
6. Навести приклади особливо тяжких злочинів за розділом I та II Особливої частини КК України.
7. Навести приклади малозначних діянь.
8. Навести приклади криміналізованих за останні 5 років, діянь.
9. Навести приклади декриміналізації діянь за чинним КК України.

Вирішити задачі:

Задача 1. Відряджений на перевезення цукрових буряків шофер Шумейко домовився продати одну автомашину буряків Василенкові, який виготовляв з них самогон. Шумейко був затриманий працівниками поліції в момент продажу буряків останньому. Чи є дії Шумейка та Василенка злочинними?

Задача 2. Сидоренко вирішив охороняти свій садок за допомогою спеціально виготовленого ним приладу, через який проходив електричний струм. Пізно вночі Сидоренко заснув, а прилад забув вимкнути, внаслідок чого тяжко поранено електричним струмом Зінченка, який проходив біля домівки Сидоренка.

Чи є дії Сидоренка злочинними?

Семінар № 5. Тема: Кримінальна відповідальність та її підстава (2 год.)

План

1. Кримінальна відповідальність як вид юридичної відповідальності.
2. Форми реалізації кримінальної відповідальності.

3. Підстави кримінальної відповідальності.
4. Стадії реалізації кримінальної відповідальності.

Рекомендована література:

1. Баулін Ю.В. Поняття кримінальної відповідальності та його значення для практики застосування нового Кримінального кодексу України. *Новий Кримінальний кодекс України: питання застосування і вивчення*. Київ-Харків, 2002.
2. Борисов В.І., Тацій В.Я. Кримінальне право України. Загальна частина: підручник, К.: Дакор, 2020. 768 с.
3. Вереша Р.В. Кримінальне право України. Загальна частина: підручник, К.: Правова єдність, 2020. 768 с.
4. Дудоров О.О., Хавронюк М.І. Кримінальне право: навч. посіб. К.: Ваїте, 2014. 944 с.
5. Копотун І. Науково-практичний коментар до Кримінального кодексу України. К.: Професіонал, 2020. 864 с.
6. Кримінальне право України. Загальна частина : навч. посіб. / К82 А. М. Яценко, В. Б. Харченко, О. О. Житний та ін. ; за заг. ред. О. М. Литвинова. - Харків : Право, 2019. - 480 с.

Виконати завдання:

1. Дати визначення понять: кримінальна відповідальність, позитивна кримінальна відповідальність, негативна кримінальна відповідальність, фактична підстава кримінальної відповідальності, правова підстава кримінальної відповідальності.
2. Назвіть момент притягнення до кримінальної відповідальності.
3. Громадянин С. вчинив дрібне хуліганство. Чи є дане діяння фактичною підставою для притягнення його до кримінальної відповідальності ?

4. Громадянка Л. систематично займалась проституцією. Чи є правова підстава притягнення громадянки Л. для притягнення її до кримінальної відповідальності.

Семінар № 6-7. Тема: Склад кримінального правопорушення (4 год.)

План

1. Поняття складу кримінального правопорушення, його значення.
2. Елементи складу кримінального правопорушення, їх зміст.
3. Класифікація складів кримінальних правопорушень.
4. Матеріальні, формальні та усічені склади кримінальних правопорушень.
5. Функції складу кримінального правопорушення .

Рекомендована література:

1. Дмитрук М.М. Кримінальний проступок : правова природа та ознаки: монографія М-во освіти і науки України, Нац. ун-т «Одеська юридична академія». Одеса : Юрид. л-ра, 2014. 224 с.
2. Горбачевський В.Я., Вартилицька І.А., Микитчик О.В., Плугатир В.С. Кримінальне право України. Загальна частина : альб. схем : навч. посіб. МВС України. НАВСУ . Київ: Прав. Єдність , 2015. 212 с.
3. Дудоров О.О., Хавронюк М.І. Кримінальне право: навч. посіб. К.: Ваіте, 2014.
4. Науково – практичний коментар Кримінального кодексу України / за заг.ред. О.М. Джужі, А.В. Савченка, В.В.Чернея. Київ : Юрінком Інтер, 2018. 1078 с.
5. Науково-практичний коментар Кримінального кодексу України / За ред. М.І. Мельника, М.І. Хавронюка. К.: Дакор, 2019. 1387 с.

Виконати завдання:

Дати визначення понять: кримінальне правопорушення, склад кримінального правопорушення, об'єкт кримінального правопорушення, об'єктивна сторона кримінального правопорушення, суб'єкт кримінального правопорушення, суб'єктивна сторона кримінального правопорушення, матеріальні склади кримінального правопорушення, формальні склади кримінального правопорушення, усічені склади кримінального правопорушення, кваліфікація кримінальних правопорушень.

2. Назвати: факультативні ознаки складів кримінальних правопорушень у формальних складах, момент закінчення кримінального правопорушення у матеріальних складах, момент закінчення кримінального правопорушення в усічених складах, види складів кримінальних правопорушень за ступенем суспільної небезпеки.

3. Навести приклади матеріальних, формальних, усічених складів кримінальних правопорушень за розділами I та II Особливої частини КК України.

4. Навести приклади основних, кваліфікованих та привілейованих складів за розділами II та III Особливої частини КК.

5. Навести приклади “складних” складів кримінальних правопорушень за розділом V та VI Особливої частини КК України.

6. Назвати критерії відмежування злочинів від інших правопорушень.

7. Назвіть вид складу кримінального правопорушення за конструкцією об'єктивної сторони: ч.1 ст. 109; ч. 1 ст. 111, ч. ст. 111- 1, ч. 1 ст. 111-2, ч. 2 ст. 134; ч. 1. ст. 185; ч. 2 ст. 135; ч. 3 ст. 135; ч. 1 ст. 139; ч. 2 ст. 139 КК України.

8. Вкажіть 4 приклади складів кримінальних правопорушень (назвати частину статті, статтю КК України), де час вчинення кримінального правопорушення виступає у якості обов'язкової ознаки об'єктивної сторони кримінального правопорушення.

Семінар № 8. Тема: Об'єкт кримінального правопорушення (2 год.)

План

1. Поняття об'єкта кримінального правопорушення, його значення.
2. Класифікація об'єкта кримінального правопорушення.
3. Предмет кримінального правопорушення, його кримінально-правове значення.
4. Поняття потерпілого від кримінального правопорушення та його кримінально-правове значення.

Рекомендована література:

1. Дудоров О.О., Хавронюк М.І. Кримінальне право: навч. посіб. К.: Ваїте, 2014.
2. Коржанський М.Й. Предмет і об'єкт злочину: Монографія. Дніпропетровськ: ЮА МВС, 2005. 252 с.
3. Музика А.А., Лащук Є.В. Предмет злочину: теоретичні основи пізнання: Монографія. К.: ПАЛИВОДА А.В. 2011. 192 с.
4. Потерпілий від злочину (міждисциплінарне правове дослідження) / За заг. ред. Ю.В. Бауліна, В.І. Борисова. Харків: Кроссруд, 2008. 364 с.
5. Тацій В. Я. Об'єкт і предмет злочину в кримінальному праві України : навч. посіб. / В. Я. Тацій ; Укр. держ. юрид. акад. Х. : УкрЮА, 1994. 76 с.
6. Науково- практичний коментар Кримінального кодексу України / за заг.ред. О.М. Джужі, А.В. Савченка, В.В.Чернея. Київ : Юрінком Інтер, 2018. 1078 с.

Виконати завдання:

1. Дати визначення понять: об'єкт кримінального правопорушення, предмет кримінального правопорушення, потерпілий від кримінального правопорушення, загальний об'єкт кримінальних правопорушень, родовий об'єкт кримінальних правопорушень, безпосередній об'єкт кримінального правопорушення.

3. Навести по 10 прикладів предметних та безпредметних кримінальних правопорушень.

4. Назвати родові об'єкти кримінальних правопорушень, передбачених розділами I – X Особливої частини КК України.

5. Назвати об'єкт та предмет кримінального правопорушення за ч. 1 ст. 114, ч. 1 ст. 144, ч. 1 ст. 158-1, ч. 1 ст. 164, ст. 178, ч. 1 ст. 185, ч. 2 ст. 194 КК України.

7. Чим відрізняється предмет кримінального правопорушення від об'єкта кримінального правопорушення ?

8. Назвати предмети кримінальних правопорушень, передбачених розділом XIII Особливої частини КК України.

Семінар № 9-10. Тема: Об'єктивна сторона кримінального правопорушення (4 год.).

План

1. Поняття, ознаки та значення об'єктивної сторони.
2. Поняття та види суспільно небезпечних дій у кримінальному праві.
3. Поняття та ознаки бездіяльності.
4. Суспільно небезпечні наслідки, їх види та значення у кримінальному праві.
5. Кримінальні правопорушення з матеріальними, формальними та усіченими складами.
6. Причинний зв'язок у кримінальному праві та його значення.
7. Спосіб, місце, час, засоби, знаряддя, обстановка, вчинення кримінального правопорушення як факультативні ознаки, що характеризують об'єктивну сторону злочину, їх значення.

Рекомендована література:

1. Берзін Павло. Кримінальне право України. Загальна частина. У 3-х томах. Том 1. Загальні засади. К.: Дакор, 2018. 404 с.

2. Берзін П.С. Злочинні наслідки: поняття, основні різновиди, кримінально-правове значення: Монографія. К.: Дакор, 2009.
3. Борисов В.І., Тацій В.Я. Кримінальне право України. Загальна частина: підручник, К.: Дакор, 2020. 768 с.
4. Брич Л.П. Теорія розмежування складів злочинів: Монографія. Львів:ЛДУВС, 2013.
5. Вереша Р.В. Кримінальне право України. Загальна частина: підручник, К.: Правова єдність, 2020. 768 с.
6. Дудоров О.О., Хавронюк М.І. Кримінальне право: навч. посіб. К.: Ваїте, 2014.
7. Копотун І. Науково-практичний коментар до Кримінального кодексу України. К.: Професіонал, 2020. 864 с.
8. Кримінальне право України. Загальна частина : навч. посіб. / К82 А. М. Ященко, В. Б. Харченко, О. О. Житний та ін. ; за заг. ред. О. М. Литвинова. Харків : Право, 2019. 480 с.
9. Науково-практичний коментар Кримінального кодексу України / за заг.ред. О.М. Джужі, А.В. Савченка, В.В.Чернея. Київ : Юрінком Інтер, 2018. 1078 с.

Виконати завдання:

1. Дати визначення понять: об'єктивна сторона, суспільно-небезпечне діяння, суспільно-небезпечна дія, триваючі суспільно небезпечні дії, продовжувані суспільно небезпечні дії, бездіяльність, суспільно небезпечні наслідки, причинний зв'язок, матеріальні склади злочину, формальні склади злочину, усічені склади кримінальних правопорушень.
2. Назвати: ознаки об'єктивної сторони: обов'язкові та факультативні; види суспільно-небезпечних дій, види істотної шкоди, що заподіюються злочином, умови притягнення до кримінальної відповідальності за злочинну бездіяльність, види причинного зв'язку, форми виразу суспільно небезпечних наслідків в нормах КК України.

3. Навести приклади матеріальних, формальних, усічених складів кримінальних правопорушень.
4. Які діяння не охоплюються поняттям “суспільно-небезпечне діяння” ?
5. У чому полягає правило продовженої руки злочинця ?
6. У чому полягає кримінально-правове значення суспільно небезпечних наслідків ?
7. Навести приклади складів кримінальних правопорушень, у конструкції яких час, місце, місце, спосіб, обстановка виступають у якості обов’язкової ознаки.
8. Назвіть випадки, коли автомобіль виступає: а) об’єктом кримінального правопорушення; б) знаряддям вчинення кримінального правопорушення; в) засобом вчинення кримінального правопорушення; г) предметом кримінального правопорушення.
9. Вкажіть по три статті КК, які передбачають відповідальність за кримінальні правопорушення, що можуть бути вчинені виключно шляхом дії, виключно шляхом бездіяльності, а також як шляхом дії, так і шляхом бездіяльності.

Вирішити задачі:

Задача 1. Віртун, яка була вагітною, вирішила позбутися дитини. Після народження вона викинула її з вікна восьмого поверху гуртожитку, в якому проживала. Судово-медична експертиза встановила, що дитина народилася мертвою.

Чи підлягає Віртун кримінальній відповідальності?

Задача 2. Озброєний пістолетом Обухов увірвався до магазину і, погрожуючи вбивством, почав вимагати в касира Степанової, щоб вона відкрила сейф з кодовим замком. Степанова сейф відкрила, Обухов забрав гроші і зник.

Чи є об’єктивна сторона кримінального правопорушення в поведінці Степанової та Обухова? Яке значення має фізичний і психічний примус для

вирішення питання про наявність або відсутність діяння як ознаки об'єктивної сторони?

Задача 3. Під час сварки, яка перейшла в бійку, Ступоров пошкодив око Сундукову. Лікар сільської лікарні встановив, що є загроза втратити зір, і рекомендував негайну операцію. Потерпілого перевозили до обласного центру на санітарному літаку. Під час польоту Сундуков застудився і невдовзі помер від запалення легенів.

Чи є причинний зв'язок між діями Ступорова і смертю Сундукова?

Задача 4. Лікар Травкін виїхав на машині швидкої допомоги на виклик хворого Семенова. У дорозі водій зробив короткочасну зупинку біля крамниці на прохання Травкіна, який купив у ній деякі товари. Коли Травкін приїхав до Семенова, той був вже мертвий. Причиною смерті став серцевий напад. Слідством було встановлено, що своєчасна медична допомога могла б врятувати життя Семенова.

Чи є об'єктивна сторона з кримінального правопорушення у поведінці Травкіна?

Задача 5. Костенко під час бійки з Конкіним наніс йому декілька ударів рукою і одне незначне поранення ножом у руку. Конкін сам перев'язав рану і в лікарню не звертався. Через кілька днів Конкін помер. Експерти встановили, що смерть настала від занесення в рану інфекції.

Чи є причинний зв'язок між діями Костенко і смертю Конкіна?

Семінар 11. Тема: Суб'єкт кримінального правопорушення (2 год.)

План

1. Поняття суб'єкта кримінального правопорушення, його ознаки та види.
2. Ознаки та види спеціального суб'єкта, його значення.
3. Осудність як обов'язкова ознака суб'єкта кримінального правопорушення.
4. Поняття неосудності та її значення, формула неосудності.

Рекомендована література:

1. Берзін Павло. Кримінальне право України. Загальна частина. У 3-х томах. Том 1. Загальні засади. К.: Дакор, 2018. 404 с.
2. Борисов В.І., Тацій В.Я. Кримінальне право України. Загальна частина: підручник, К.: Дакор, 2020. 768 с.
3. Вереша Р.В. Кримінальне право України. Загальна частина: підручник, К.: Правова єдність, 2020. 768 с.
4. Копотун І. Науково-практичний коментар до Кримінального кодексу України. К.: Професіонал, 2020. 864 с.
5. Кримінальне право: Загальна частина: підручник / В.Я. Тацій, В.І. Тютюгін, В.І.Борисов; За ред. В.Я. Тація, В.І. Тютюгіна, В.І. Борисова. – 6-те видання, перероб. і доп. Харків: Право, 2020. 584 с.
6. Кримінальне право України. Загальна частина : підручник / підготовлено колективом авторів; за заг. ред. В. Я. Конопельського, В. О. Меркулової. Одеса, ОДУВС, 2021. 452 с.

Виконати завдання:

1. Навести приклади статей КК України, де сформульовано склади кримінальних правопорушень зі спеціальним суб'єктом (10 прикладів).
2. Навести приклади статей КК України, де сформульовано склади кримінальних правопорушень із загальним суб'єктом (10 прикладів).
3. Назвати кримінальні правопорушення, за які передбачена кримінальна відповідальність з 14 років.
4. Особа, яка хворіє на маніакально-депресивний психоз, вчинила умисне тяжке тілесне ушкодження. Чи може вона бути автоматично визнана неосудною?

Семинар 12. Тема: Суб'єкт кримінального правопорушення (2 год.)

План

1. Кримінальна відповідальність обмежено осудних осіб.
2. Кримінальна відповідальність за кримінальні правопорушення, вчинені у стані алкогольного, наркотичного чи іншого сп'яніння або під впливом лікарських препаратів, що знижують увагу та швидкість реакції.
3. Суб'єкт кримінального правопорушення та особа злочинця.

Рекомендована література:

1. Берзін Павло. Кримінальне право України. Загальна частина. У 3-х томах. Том 1. Загальні засади. К.: Дакор, 2018. 404 с.
2. Борисов В.І., Тацій В.Я. Кримінальне право України. Загальна частина: підручник, К.: Дакор, 2020. 768 с.
3. Вереша Р.В. Кримінальне право України. Загальна частина: підручник, К.: Правова єдність, 2020. 768 с.
4. Копотун І. Науково-практичний коментар до Кримінального кодексу України. К.: Професіонал, 2020. 864 с.
5. Кримінальне право: Загальна частина: підручник / В.Я. Тацій, В.І. Тютюгін, В.І. Борисов; За ред. В.Я. Тація, В.І. Тютюгіна, В.І. Борисова. 6-те видання, перероб. і доп. Харків: Право, 2020. 584 с.
6. Кримінальне право України. Загальна частина : підручник / підготовлено колективом авторів; за заг. ред. В. Я. Конопельського, В. О. Меркулової. Одеса, ОДУВС, 2021. 452 с.

Виконати завдання:

1. Назвати медичний критерій неосудності та обмеженої осудності. Чим вони відрізняються ?
2. Назвати кримінально-правові наслідки обмеженої осудності.

3. Особа у стані патологічного сп'яніння вчинила умисне вбивство. Чи може вона бути визнана неосудною (обмежено осудною) ? Якщо так, то за яких умов?
4. Чи може бути визнана обмежено осудною особа, у якої діагностовано деменцію?

Вирішити задачі:

Задача 1. У районний відділ поліції надійшла заява Дмитренка з проханням притягнути до кримінальної відповідальності його пасинка Сергія. У день свого 14-річчя той зіпсував баян, взятий Дмитренком у прокатному пункті, використав на частування друзів значну суму грошей, які належали вітчиму. Чи підлягає Сергій кримінальній відповідальності?

Задача 2. 15-річний Зибін викрав автомобіль. На великій швидкості не справився з керуванням і наїхав на Півторака, спричинивши йому тяжкі тілесні ушкодження. Після цього із автомобіля Зибін забрав магнітофон.

Вирішіть питання про притягнення Зибіна до кримінальної відповідальності.

Задача 3. Експедитор ПП "Діброва" Костюченко звернувся до районного відділу Національної поліції із заявою про притягнення до кримінальної відповідальності редакції газети «Вісті» за нанесення йому образи. Слідчий встановив, що в статті газети дійсно містяться образливі висловлювання щодо Костюченка.

Чи є підстави для притягнення до кримінальної відповідальності редакції газети? З посиланням на статті Кримінального кодексу розкрийте зміст поняття «Фізична особа».

Задача 4. Раніше судимий Бойко спільно з 13-річним Морозовим та Сидоренком згвалтували Сірову. Морозов та Сидоренко від кримінальної відповідальності були звільнені як особи, які не досягли певного віку.

Чи правильно діяв слідчий?

Задача 5. Зотов, притягнутий до кримінальної відповідальності за вбивство дружини, пояснив, що під час вчинення злочину знаходився в стані важкого алкогольного сп'яніння і нічого не пам'ятає. Суд визнав Зотова винним в умисному вбивстві, а сп'яніння розцінив як обставину, що обтяжує відповідальність винного.

Чи правомірний вирок суду? Які правові наслідки фізіологічного та патологічного сп'яніння?

Задача 6. 15-річний Бобров без дозволу батька взяв автомобіль та згодом вчинив дорожньо-транспортну пригоду, в результаті якої Денисюку були завдані тілесні ушкодження середньої тяжкості.

Чи підлягає Бобров кримінальній відповідальності?

Задача 7. 15-річний Куль вступив у злочинну організацію і в її складі взяв участь у кількох нападах на інкасаторів, під час яких двох з них було вбито і викрадено грошей на суму, яка становить особливо великий розмір. Куля засуджено за ч. 1 ст. 255 КК.

Чи правильно діяв суд?

Задача 8. Ковач, який систематично пиячив протягом 10 років і ображав дружини, вкотре прийшов додому п'яним. Як завжди, він почав її ображати, вдарив у голову. Через систематичне знущання чоловіка у дружини Ковача виник стан сильного душевного хвилювання і вона вдарила його в груди ножом, який у цей момент чистила огірок. Ніж ушкодив серце, чоловік помер. Жінку засуджено за умисне вбивство, вчинене в стані сильного душевного хвилювання. Адвокат оскаржив вирок, вважаючи, що вбивство вчинено в стані неосудності.

Чи підлягає скарга задоволенню?

Задача 9. За відкрите викрадення чужого майна, яке не поєднане з насильством, проти Круглова було порушено кримінальне провадження. Під час його розслідування він захворів на психічне захворювання, яке позбавило

його можливості усвідомлювати свої дії. Круглова відправили на лікування до психіатричної лікарні. Через 2 роки він вилікувався.

Чи може Круглов бути притягнутий до кримінальної відповідальності?

Задача 10. За розбійний напад з метою заволодіння чужим майном, громадянина Вірта було засуджено до чотирьох років позбавлення волі. Відбувши один рік покарання, він захворів на психічне захворювання, яке позбавило його можливості усвідомлювати свої дії. Пробувши 3 роки у психіатричній лікарні, Вірт вилікувався і був направлений для відбування покарання.

Чи правильне рішення суду?

Семінар 13. Тема: Суб'єктивна сторона кримінального правопорушення (2 год.)

План

1. Поняття і значення суб'єктивної сторони кримінального правопорушення.
2. Поняття вини, її форми.
3. Умисел та його види.
4. Необережність та її види.

Рекомендована література:

1. Кримінальний кодекс України, прийнятий Верховною Радою України 5 квітня 2001 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14>.
2. Берзін Павло. Кримінальне право України. Загальна частина. У 3-х томах. Том 1. Загальні засади. К.: Дакор, 2018. 404 с.
3. Борисов В.І., Тацій В.Я. Кримінальне право України. Загальна частина: підручник, К.: Дакор, 2020. 768 с.
4. Вереша Р.В. Кримінальне право України. Загальна частина: підручник, К.: Правова єдність, 2020. 768 с.
5. Кримінальне право України. Загальна частина : підручник / [А. А.

Васильєв, Є. О. Гладкова, О. О. Житний та ін.] ; за заг. ред. проф. О. М. Литвинова; МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. Харків, 2020. 428 с.

Виконати завдання:

1. Вкажіть, які із кримінальних правопорушень, передбачених розділом II Особливої частини КК України, характеризуються: а) умисною формою вини; б) необережною формою вини; в) змішаною формою вини.
2. Наведіть приклади кримінальних правопорушень, які характеризуються кримінальною протиправною самовпевненістю.
3. Наведіть приклади кримінальних правопорушень, які характеризуються кримінальною протиправною недбалістю.
4. Чим відрізняється кримінальна протиправна самовпевненість від непрямого умислу ?
5. Чим відрізняється випадок (казус) від кримінальної протиправної недбалості ?

Вирішити задачі:

Задача 1. Кондратюк висловив дільничному інспекторові погрозу «переламати його дітям ноги, якщо той буде продовжувати систематично перевіряти виконання установлених над ним обмежень адміністративного нагляду». Визначте ознаки інтелектуального і вольового моментів умислу, якими характеризується вина Кондратюка.

Задача 2. Кравцов домовився зі своїм братом Степаном, який проживав в одній із зарубіжних країн, про систематичний обмін товарами, які пересилаються в спеціально обладнаному тайнику вагону. Для обладнання тайника і закладання в нього товару він залучив Паська, який здійснював технічний огляд ходової частини залізничного потягу перед його відправленням зі станції.

Визначте вид умислу. Назвіть ознаки інтелектуального і вольового моментів, якими характеризується вина братів Кравцових і Паська.

Задача 3. Колона машин повільно рухалася по вулиці міста. Водій автобуса Попович почав читати новини та повідомлення з мобільного телефону та не помітив різкої зупинки транспортного засобу, який їхав попереду. Внаслідок наїзду одному з пасажирів були спричинені середньої тяжкості тілесні ушкодження.

Визначте форму і вид вини. Назвіть ознаки інтелектуального і вольового моментів, якими характеризується вина Поповича.

Задача 4. Слепцов на прохання невстановлених осіб продав їм наркотичні засоби. На момент припинення кримінального правопорушення він одержав гроші від покупців наркотичних засобів за свою «роботу».

Охарактеризуйте суб'єктивну сторону вчиненого Слепцовим кримінального правопорушення.

Семінар 14. Тема: Суб'єктивна сторона кримінального правопорушення (2 год.)

План

1. Подвійна форма вини.
2. Мотив та мета кримінального правопорушення.
3. Емоційний стан особи, його кримінально-правове значення.
4. Помилка, її види.

Рекомендована література:

1. Кримінальний кодекс України, прийнятий Верховною Радою України 5 квітня 2001 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14>.
2. Берзін Павло. Кримінальне право України. Загальна частина. У 3-х томах. Том 1. Загальні засади. К.: Дакор, 2018. 404 с.
3. Борисов В.І., Тацій В.Я. Кримінальне право України. Загальна частина: підручник, К.: Дакор, 2020. 768 с.
4. Бурдін В.М. Осудність та неосудність (кримінально-правове

дослідження): монографія, Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2010. 780 с.

5. Вереша Р.В. Кримінальне право України. Загальна частина: підручник, К.: Правова єдність, 2020. 768 с.

6. Вереша Р.В. Мотив, мета та емоційний стан у кримінальному праві : монографія. К.: Алерта. 238 с.

7. Вереша Р.В. Випадок та помилка у кримінальному праві : науково-практичний посібник. К.: Алерта, 2016, 52 с.

Виконати завдання:

1. Наведіть приклади кримінальних правопорушень, передбачених КК України, що характеризуються змішаною формою вини.
3. Вкажіть 5 прикладів складів кримінальних правопорушень (назвати пункт, частину статті або статтю КК України), де мета виступає у якості обов'язкової ознаки суб'єктивної сторони кримінального правопорушення.
4. Вкажіть 5 прикладів складів кримінальних правопорушень (назвати пункт, частину статті або статтю КК України), де мотив виступає у якості обов'язкової ознаки суб'єктивної сторони кримінального правопорушення.
5. Чи тотожними є поняття “обмежена осудність” та “стан сильного душевного хвилювання”
5. Чим відрізняється мета кримінального правопорушення від суспільно небезпечних наслідків діяння.
6. Наведіть приклади складів кримінальних правопорушень, в яких емоційний стан особи виступає обов'язковою ознакою суб'єктивної сторони.
7. Чи можна ототожнювати стан сильного душевного хвилювання та фізіологічний афект ?
8. Чи підлягає кримінальній відповідальності особа при помилці в кримінальній протиправності діяння ?

Вирішити задачі:

Задача 1. Керівник підприємства Барсук оформив на роботу в якості кресляра з виготовленням креслень на дому студента, який ніякої роботи не виконував, а приходив на підприємство тільки для одержання заробітної плати. Отримані гроші він передавав Барсуку, а той за це частував його в кафе.

Визначте форму і вид вини Барсука.

Задача 2. Шофер Маточкін взяв з автомобіля, що знаходився на ремонті, номерні знаки і встановив їх на закріпленій за ним транспортний засіб. Потім поїхав у річковий порт і за допомогою підробленого дорожнього листа одержав там контейнер з імпортом взуттям. Викрадене він сховав у себе на дачі, а контейнер спалив.

Визначте ознаки інтелектуального і вольового моментів вини Маточкіна. Яким видом умислу характеризується його вина?

Задача 3. Раков, відчуваючи злість до Торжкова, підговорив Лосєва зробити постріл у Торжкова з рушниці, переконуючи його, що рушниця заряджена лише порохом, і тому постріл лише налякає Торжкова. Лосєв вистрелив, але рушниця виявилась зарядженою картечкою, і Торжков був убитий.

Визначте ознаки інтелектуального і вольового моментів психічного відношення Ракова і Лосєва до вчиненого.

Чи можливо визнати смерть невинною?

Задача 4. На кондитерську фабрику завезли два вагони цукру-сирцю. На той час була суха сонячна погода, і головний інженер наказав вивантажити товар на заасфальтований майданчик під відкритим небом. Будь-яких вказівок накрити цукор він не давав. Через два дні почалися зливи і багато цукру разом водою стекло в каналізацію. Фабриці була спричинена шкода.

Визначте психічне відношення головного інженера до вчиненого.

**Семінар № 15-16. Тема: Стадії вчинення кримінального
правопорушення (4 год.)**

План

1. Поняття та види стадій умисного кримінального правопорушення.
Поняття закінченого кримінального правопорушення.
2. Поняття та види готування до кримінального правопорушення.
3. Поняття та види замаху на кримінального правопорушення.
4. Відмінність замаху від готування.
5. Добровільна відмова від доведення кримінального правопорушення до кінця.

Рекомендована література:

1. Кримінальний кодекс України, прийнятий Верховною Радою України 5 квітня 2001 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14>.
2. Берзін Павло. Кримінальне право України. Загальна частина. У 3-х томах. Том 1. Загальні засади. К.: Дакор, 2018. 404 с.
3. Борисов В.І., Тацій В.Я. Кримінальне право України. Загальна частина: підручник, К.: Дакор, 2020. 768 с.
4. Бурдін В.М. Стадії вчинення злочину (кримінально- правове дослідження) : монографія. Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2013, 304 с.
5. Вереша Р.В. Кримінальне право України. Загальна частина: підручник, К.: Правова єдність, 2020. 768 с.
6. Кримінальне право України. Загальна частина : підручник / [А. А. Васильєв, Є. О. Гладкова, О. О. Житний та ін.] ; за заг. ред. проф. О. М. Литвинова; МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. Харків, 2020. 428 с.

Виконати завдання:

1. Наведіть приклади закінчених злочинів проти основ національної безпеки.
2. Наведіть приклади незакінчених кримінальних правопорушень проти життя.

3. Наведіть приклади готування до кримінальних правопорушень проти власності.
4. Наведіть приклади закінченого замаху на кримінальні правопорушення проти здоров'я особи.
5. Наведіть приклади незакінченого замаху на кримінальні правопорушення проти життя особи.
6. Чи можливий замах на вбивство через необережність ?
7. Чи є кримінально караним готування до умисного легкого тілесного ушкодження?
8. Змоделюйте ситуацію, яка б вказувала на вчинення замаху на непридатний об'єкт.
9. Змоделюйте ситуацію, яка б вказувала на вчинення замаху з непридатними засобами.

Вирішити задачі:

Задача 1. Кордун і Шипов зустріли ввечері на вулиці Кравченко, яка поверталася з роботи, і вирішили її згвалтувати. Вони втягли її до порожньої квартири будинку, поклали на ліжку і почали роздягати, тримаючи за руки, ноги і затискуючи рота. Кравченко опиралася, кричала, витягла з куртки ножиці і вдарила ними Кордуна. В цей час у двері квартири хтось постукав, Кордун і Шипов злякавшись, що їх можуть затримати, вистрибнули у вікно і втекли.

Визначтесь з мотивацією, стадією вчинення кримінального правопорушення.

Задача 2. Морєв під час сварки з Нурієвим намагався вдарити його лезом сокири по голові, але останній закрив голову рукою і удар прийшовся по ній. При повторній спробі завдати удару Нурієв відхилив голову і удар прийшовся по правому передпліччю. Тоді Морєв підняв потерпілого і відвів у будинок. Нурієву було заподіяно тяжкі тілесні ушкодження. Дайте правову оцінку діям Морєва.

Задача 3. Баранов з метою вчинення крадіжки з магазину зателефонував туди сторожу Мінаєву і повідомив, що у його дружини почалися пологи. Коли той побіг додому, залишивши магазин без охорони, Баранов підійшов до магазину, але крадіжку вчинити не зміг, бо в цей час біля магазину перебувала група підлітків, які розпивали спиртні напої і співали. Дайте правову оцінку діям Баранова.

Задача 4. Проклова, яка була вагітною, вирішила позбутися дитини. Одразу після пологів вона викинула немовля з вікна восьмого поверху гуртожитку, в якому проживала. Судово-медична експертиза встановила, що дитина народилася мертвою.

Чи підлягає Проклова кримінальній відповідальності?

Задача 5. Конюх у стані сильного сп'яніння близько 23-ї години чере підсобне приміщення проник до магазину, склав у мішок 28 пляшок горілки 40 банок консервів, цукерки, забрав також 9000 грн., які знайшов у шухляді та все приніс додому. Його дружина, дізнавшись про крадіжку, змусила віднести все назад, що він зробив о 3-й годині. Дружина йому допомагала віднести викрадене до магазину.

Чи підлягають Конюх і його дружина кримінальній відповідальності?

Задача 6. У медсестри Матюхи мати була хворою постійного догляду Бажаючи позбутись її, Матюха підсипала в їжу матері повільно діючу отруту для гризунів. Наступного дня вона почала себе картати за вчинене, а потім викликала лікаря. Своєчасне надання медичної допомоги відвернуло настання смерті. Чи можна Матюху вважати такою, що добровільно відмовилася від доведення кримінального правопорушення до кінця?

Задача 7. Дідух, Корис, Бурий, відбуваючи разом покарання за вчинені раніше розбійні напади, домовилися після звільнення з місць позбавлення волі об'єднатися в озброєну групу для здійснення нападів на «заможних» підприємців. Бурий, який звільнився на кілька місяців раніше, отримав завдання від керівника групи Дідуха - до моменту звільнення його і Кориса

здобути зброю підшукати ще кілька осіб, а також визначити майбутні жертви нападів. Звільнившись із місць позбавлення волі, Бурій із Корисом та Дідухом напали на поліцейського, заподіявши йому ножом кілька поранень, і заволоділи пістолетом Невдовзі всі троє були затримані. При затриманні працівники поліції вимушені були застосувати зброю, внаслідок чого Бурого і Кориса було поранено.

Чи є в діях зазначених осіб ознаки закінченого складу бандитизму (ст. 257 КК України) ?

Задача 8. Вироком місцевого суду Ковальова засуджено за ч. 2 ст. 15, ч 1 ст. 152 КК за замах на зґвалтування. Познайомившись на весіллі з Ліною він завів її на околицю села, де наполягав на тому, щоб вона вступила з ним у статеві зносини. Коли та відмовилася, він збив її з ніг і, долаючи опір, бив по обличчю і голові, намагаючись при цьому вчинити статевий акт. Від ударів по голові потерпіла втратила свідомість, а коли прийшла до тями, то побачила, що напівроздягнений Ковальов сидить поруч. За поясненням Ліни вона не знає, чи вчинено з нею статевий акт. Вона лише засвідчила, що Ковальов намагався вступити з нею в статеві зносини й у відповідь на відмову побив її. Останній пояснив, що спочатку, після того як Ліна втратила свідомість, він не зміг вчинити статевий акт з фізіологічних причин, а потім побачивши, що вона не приходить до свідомості, побоюючись, що Ліна повідомить поліцію про його дії, відмовився від своїх попередніх намірів.

Дайте правовому оцінку діям Ковальова.

Семінар № 17-18. Тема: Співучасть у кримінальному правопорушенні (4 год.)

План

1. Поняття співучасті, її ознаки.
2. Значення співучасті.

3. Форми співучасті.
4. Види співучасників.
5. Характеристика групової злочинної діяльності.
6. Підстави та межі кримінальної відповідальності співучасників.

Рекомендована література:

1. Кримінальний кодекс України, прийнятий Верховною Радою України 5 квітня 2001 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14>.
2. Про практику розгляду судами кримінальних справ про злочини, вчинені стійкими злочинними об'єднаннями від 23.12.2005 р. № 13 : Постанови Пленуму Верховного Суду України в кримінальному судочинстві. Вереша Р.В., Карпунцов В.В. К.: Алерта, 2022. 322 с.
3. Берзін Павло. Кримінальне право України. Загальна частина. У 3-х томах. Том 1. Загальні засади. К.: Дакор, 2018. 404 с.
4. Борисов В.І., Тацій В.Я. Кримінальне право України. Загальна частина: підручник, К.: Дакор, 2020. 768 с.
5. Вереша Р.В. Кримінальне право України. Загальна частина: підручник, К.: Правова єдність, 2020. 768 с.
6. Дудоров О.О., Хавронюк М.І. Кримінальне право: навч. посіб. К.: Ваїте, 2014.
7. Кваша О.О. Співучасть у злочині: структура та відповідальність : монографія. Луганськ: РВВ ЛДУВС ім. Е.О. Дідоренка, 2013, 560 с.

Виконати завдання:

1. Чи можлива співучасть у необережному знищенні або пошкодженні майна (ст. 196 КК України) ?
2. Чи може форма співучасті виступати кваліфікуючою ознакою складу кримінального правопорушення? Наведіть приклади.

3. Наведіть приклади підбурювання до вчинення кримінального правопорушення проти власності.
4. Наведіть приклади пособництва у вчиненні злочину проти основ національної безпеки.
5. Чи передбачена кримінальна відповідальність за причетність до кримінального правопорушення ?
6. Змодельуйте ситуацію, за якої має місце ексцес виконавця кримінального правопорушення.
7. Змодельуйте ситуацію, за якої має місце співвиконавство у вчиненні кримінального правопорушення.

Вирішити задачі:

Задача 1. Працівник морського порту Щеглов на території вантажного пірсу помітив пошкоджений контейнер. Через пролом у ньому він витягнув три пари взуття і забрав їх. Пізніше цей контейнер помітили вантажники Дубін, Яценко, Усов. Вони також взяли собі по декілька пар взуття. Усього було викрадено товарів на суму, яка перевищувала понад 40 мінімальних зарплат, установлених на момент вчинення кримінального правопорушення.

Чи можна визнати вказаних осіб співучасниками крадіжки?

Задача 2. Репета попросив Голубенка, який перевозив насіння соняшника від комбайна на склад, відсипати для нього частину насіння в лісосмузі. Голубенко виконав це прохання і висипав насіння на суму понад 25 мінімальних заробітних плат.

Визначте види співучасників. Чи можна притягнути Репету до кримінальної відповідальності за придбання майна, яке було здобуте злочинним шляхом?

Задача 3. Саленко, Стукалець і Гавриленко піднялися на п'ятий поверх дев'ятиповерхового будинку. Саленко залишився в ліфті для того, щоб ним ніхто не зміг скористатися, а Стукалець і Гавриленко, під виглядом працівників комунального підприємства, проникли в квартиру Гаккеля. Там Стукалець приставив до шиї господаря квартири ніж і зажадав видачі йому грошей та інших

коштовностей, а Гавриленко в цей час складав у сумку вироби з кришталю та інші цінні речі.

Яка форма співучасті мала тут місце?

Задача 4. Клопер схилив Іванченка вчинити крадіжку речей із квартири Ялонського. Наступного дня він показав тому, де знаходиться квартира, намалював її план, повідомив про наявність у ній речей, які цікавлять його, про час, коли Ялонський буде вдома один, і про те, як проникнути до квартири за допомогою Євсеєнко. Клопер порадив також Іванченку взяти з собою ніж або викрутку, щоб відкрити замок, якщо господарів не буде вдома.

Біля 22-ї години Євсеєнко під виглядом робітниці ЖЕКу попрохала відчинити їй двері, потім разом з Іванченком увійшла в квартиру. Там Іванченко, погрожуючи Ялонському ножем, відібрав у нього 10 старовинних золотих монет і 9 ікон.

Визначте форму співучасті, види співучасників.

Задача 5. Солдатенко часто пиячив, бив дружину, а потім вирішив її вбити. Щоб виконати свій намір, він вступив у злочинний зговір із раніше судимими Часовікіним, Ларініним і Чертенком, які за гроші дали згоду вчинити на дружину Солдатенка напад і вбити її. Солдатенко докладно виклав учасникам нападу план вчинення злочину, порадив взяти в потерпілої золотий годинник, гроші, показав стежку, якою йтиме з нею, де треба вчинити напад, хто повинен наносити удари.

Визначте форми співучасті, види співучасників.

Задача 6. Зінченко організував озброєну групу в складі чотирьох чоловік. Протягом п'яти місяців вони нападали на магазини і окремих громадян. Переховувати викрадені речі їм допомагали Єременко і Моргунов.

Визначте форму співучасті і види співучасників.

Задача 7. Між подружжям Чернових склалися неприязні стосунки. Після чергової сварки Чернова вирішила вбити чоловіка. Для здійснення свого наміру вона залучила Губенка. Той погодився на це за грошову винагороду. Чернова

привела його до себе на квартиру, передала йому сокиру і показала кімнату, де в цей час спав її чоловік. Після вбивства тіло кинули в озеро.

Визначте форми співучасті, види співучасників.

Семінар № 19. Тема: Співучасть у кримінальному правопорушенні (2 год.)

План

1. Ексцес виконавця.
2. Добровільна відмова співучасників від вчинення кримінального правопорушення.
3. Поняття причетності та її види.

Рекомендована література:

1. Кримінальний кодекс України, прийнятий Верховною Радою України 5 квітня 2001 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14>.
2. Берзін Павло. Кримінальне право України. Загальна частина. У 3-х томах. Том 1. Загальні засади. К.: Дакор, 2018. 404 с.
3. Борисов В.І., Тацій В.Я. Кримінальне право України. Загальна частина: підручник, К.: Дакор, 2020. 768 с.
4. Вереша Р.В. Кримінальне право України. Загальна частина: підручник, К.: Правова єдність, 2020. 768 с.
5. Дудоров О.О., Хавронюк М.І. Кримінальне право: навч. посіб. К.: Ваїте, 2014.
6. Кваша О.О. Співучасть у злочині: структура та відповідальність : монографія. Луганськ: РВВ ЛДУВС ім. Е.О. Дідоренка, 2013, 560 с.

Виконати завдання:

1. Чи можлива співучасть у порушенні правил ядерної або радіаційної безпеки (ст. 274 КК України) ?
2. Чи відповідає організатор замовного вбивства за вчинене кінллером згвалтування та грабіж потерпілої ?
3. Наведіть приклади підбурювання до вчинення кримінального правопорушення у сфері обігу наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів та прекурсорів.
4. Наведіть приклади пособництва у вчиненні кримінальних проступків проти громадського порядку та моральності.

Вирішити задачі:

Задача 1. Група підлітків - Маслов, Симоненко, Решетов та інші пішли увечері до парку, щоб побити своїх знайомих, з якими вони знаходились в неприязних стосунках. Не знайшовши необхідних їм осіб, Маслов взяв у Решетова обріз рушниці та набої і разом з Симоненком на мотоциклі поїхали їх шукати.

Варіант 1. По дорозі Маслов і Симоненко домовились, що як тільки знайдуть своїх суперників, то Маслов застосує зброю і Симоненко негайно відвезе його. За пропозицією Маслова Симоненко заїхав у двір одного з будинків, де стояла група підлітків. Один з них став підходити до мотоцикла. Коли між ними залишалося біля п'яти метрів, Маслов зробив прицільний постріл, яким спричинив підлітку тяжкі тілесні ушкодження. Після вчиненого Симоненко і Маслов поїхали.

Варіант 2. Маслов попросив Симоненка заїхати в двір, в якому можуть бути хлопці, які їх цікавлять. При цьому він сказав, що у випадку виникнення конфлікту треба негайно тікати. У дворі Маслов несподівано вистрелив у хлопця, який підходив до них, і крикнув: «Поїхали!». Постріл виявився смертельним. Коли поверталися додому, Симоненко сказав, що не було необхідності вбивати людину.

Чи є Симоненко співучасником спричинення тілесних ушкоджень (варіант 1) і вбивства (варіант 2)?

Задача 2. Скачко і Мальований проникли в квартиру Чака і стали збирати речі. Скачко складав їх у мішок, Мальований обшукував кишені одягу. У цей час повернулася сусідка по квартирі Чака. Мальований ударив її палицею по голові, і коли та упала, став обшукувати її кишені. Скачко, почувши якийсь грюкіт у вітальні, вийшов з кімнати і, побачивши жінку, що лежить на підлозі, вибіг на вулицю. За ним вибіг з викраденими речами і Мальований.

Суд визнав Скачка і Мальованого співучасниками розбійного нападу.

Чи правильно вирішив суд? Визначте форму співучасті.